

Protokoll 2/2026

fört vid Förskolenämndens sammanträde tisdagen den 3
mars 2026 kl. 17:00, Matsalen, Kaplansbacken 10

Ledamöter

Alexandra Mattsson (V) Ordförande
Åsa Nilsson Söderström (L) Vice ordförande
Ewa Carlsson Hallberg (S)
Cecilia Herrström (V)
Sara Grolander (MP)
Sophia Granswed Baat (M)
Amelie Langby (M)
Linnéa Vinge (SD)
Ismail Ali (C)
Fredrik Björklund (S) ersätter Elvir Kazinic (S)
Mikael Kakeeto (S) ersätter Mecide Gulenay (S)

Ersättare

Fardosa Ismail (S)
Axel Björklund (V)
Ana Rodriguez Garcia (V)
Louise Ajnesjö (M)
Anders Lindman (SD)
Birgitta Ersson Kjellin (L)
Ellinor Moberg (C)

Övriga närvarande

Gunilla Davidsson Förvaltningchef
Anna Moore Avdelningschef
Daniel Nilsson Brodén Borgarrådssekreterare
Katarina Odén-Ryhede Avdelningschef
Eija Pohjanen Tjänsteman
Åsa Strand Avdelningschef
Clara Rydström Borgarrådssekreterare
Maria Hagman Facklig §7, §9, §11

Paragraf

§7, §9, §11, §§13-15

Sekreterare

Joaquim Fräki Martins

§ 7**Remiss av Reviderad matstrategi, KS 2024/1083****Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1083**

FÖF 2025/422

Beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret har genom kommunfullmäktiges budget 2024 fått i uppdrag att revidera matstrategin *God, hälsosam och klimatsmart mat – Matstrategi för Stockholms stad*.

Förskoleförvaltningen välkomnar programmet *God mat för hälsa, klimat och miljö – Stockholms stads matprogram* och bedömer att det är ett ambitiöst och välstrukturerat stadsövergripande styrdokument. Särskilt positivt är att perspektiven jämlikhet och livsmedelsberedskap tydligare integreras i programmet.

Förvaltningen anser samtidigt att hälsoperspektivet behöver ges lika tyngd som miljö- och klimatperspektiven i programmets samtliga delar. Dessa perspektiv står inte i motsats till varandra. Ett tydligt fokus på barn och ungas hälsa är särskilt viktigt, då hälsosamma matvanor och måltidsmiljöer har stor betydelse för både hälsa och jämlika livsvillkor på lång sikt.

Programmet ställer ökade krav på kompetens, resurser och systemstöd i verksamheterna. Förvaltningen ser positivt på detta men efterfrågar ett stadsgemensamt kostdatasystem för att möjliggöra ett likvärdigt genomförande.

Uppföljning av arbetet sker löpande inom ramen för stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS), och vid behov genom enkäter och andra utvärderingsverktyg.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag, ett förslag från Sophia Granswed Baat m.fl. (M), ett förslag från Ismail Ali (C) och ett förslag från Linnéa Vinge (SD). Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Sophia Granswed Baat m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att avstyrka remissen från kommunstyrelsen
2. Att därutöver anföra

Stockholm ska vara en förebild inom hållbara livsmedelssystem som bidrar till god hälsa, minskad miljö- och klimatpåverkan samt stärkt livsmedelsberedskap. Matprogrammet "God mat för hälsa, klimat och miljö" lyfter fram viktiga områden för stadens måltidsverksamhet och hur Stockholm som matstad kan utvecklas. Vi instämmer i att hållbara matval ska genomsyra stadens organisation och att den offentliga måltiden är en viktig pusselbit i stadens arbete för hälsa och hållbarhet. Att upphandlingar och menyplanering kan bidra till en stärkt livsmedelsberedskap är också en relevant utgångspunkt, särskilt med tanke på det rådande omvärldsläget och behovet av en flexibel och diversifierad livsmedelskedja.

Dock anser vi att programmet i sin nuvarande utformning riskerar att bli ett verktyg för förmynderi, särskilt inom skolan och äldreomsorgen, när barn och gamla, ofta med begränsade möjligheter att själva bestämma över sina måltider, används för att uppnå den nuvarande majoritetens politiska klimatpolitiska målsättningar. Detta äventyrar grundläggande principer om individens valfrihet, näringsintag och måltidens primära funktion i välfärden.

Enligt programmet ska andelen vegetabilier i måltiderna öka, andelen kött minska och en av två huvudrätter ska vara vegetarisk. Därtill ska maten, bland annat vara enkel att tillaga och servera, baseras på lättillgängliga livsmedel som kan lagerhållas, samt kräva liten energiåtgång. Dessa kriterier gör listan av möjliga måltider att

servera i våra verksamheter mycket begränsad och försvårar att låta maten i våra verksamheter uppfylla sina verkliga syften, det vill säga att vara goda, trivsamma och näringsriktiga.

Att äldre i Stockholm inte i huvudsak själva får bestämma över den mat de äter, och att den mat de själva vuxit upp med och ätit i hela sina liv i praktiken exkluderas är djupt problematiskt. Många äldre har dålig tandstatus eller nedsatt aptit, och i sådana fall är igenkänning och små, kraftfulla måltider med högt näringsinnehåll avgörande för att undvika undernäring. Att då ensidigt prioritera en minskning av kött kan leda till att mat som inte uppskattas lämnas kvar, vilket ökar matsvinnet och minskar näringsintaget. Varje kalori som hamnar i magen på en person med undernäring är bra. Att införa en "förklädd vegetarianism" på de äldre, genom generella krav på ökad vegetabilisk andel, går stick i stäv med en omsorg som sätter individen i fokus.

Även inom förskola och skola lägger programmet en tung vikt vid målen om ökad andel vegetabilier och minskat köttintag. I kontrast till förslaget till nytt matprogram vill vi betona att skol- och förskolematens huvudsyfte är att ge barn och unga tillräcklig energi och näring för att de ska kunna växa, utvecklas, orka med skoldagen och tillgodogöra sig undervisningen. En måltid som inte äts upp, oavsett hur klimatsmart den är, bidrar varken till hälsa eller minskad klimatpåverkan utan snarare till ökat matsvinn. Att i första hand se skolmåltiderna som ett klimatpolitiskt verktyg riskerar att underminera skolmåltidens roll som ett pedagogiskt verktyg för lärande och social samvaro, och att barnen inte får den grundläggande näring de behöver under en lång skoldag.

Vi är angelägna om att Stockholm ska bidra till minskad klimatpåverkan och stärkt livsmedelsberedskap. Dock måste detta ske i balans med medborgarnas behov och valfrihet, och särskilt när det kommer till barn och äldre som ofta har mindre möjligheter att påverka sina egna måltider. Vi efterfrågar ett matprogram som sätter medborgaren i centrum, där maten är primärt näringsriktig, god och tillgänglig, samtidigt som den bidrar till stadens hållbarhetsmål på ett balanserat och realistiskt sätt.

Ismail Ali (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

Att delvis godkänna kontorets förslag till beslut
Att därutöver anföra

Centerpartiet välkomnar att Stockholms stad tar fram ett nytt matprogram för att stärka stadens arbete med mat och måltider utifrån hälsa, klimat/miljö och beredskap, samt att programmet tydligt omfattar Centerpartiets förslag ”Matstaden Stockholm”. Det är däremot tydligt att vänsterstyret missar flera viktiga perspektiv och målkonflikter, vilket gör att remissvaret behöver kompletteras.

Matprogrammet beskriver livsmedelssektorn som en av de stora faktorerna bakom förlusten av biologisk mångfald, med hänvisning till globala förhållanden. Vi menar att detta behöver nyanseras tydligare i programmet, så att svenskt jordbruk – som verkar under mycket högre miljö- och djurskydds krav, inte klumpas ihop med världens mest ohållbara matproducenter. Svenska bönder är en del av lösningen, inte problemet.

Programmet lyfter animalieproduktionens globala miljö- och klimatpåverkan och drar slutsatsen att köttkonsumtionen bör minska. Samtidigt anger programmet att igenväxning av betesmarker är ett av de största hoten mot biologisk mångfald i Sverige, och att kött som konsumeras bör komma från djur som fått beta och därigenom bidragit till öppna landskap och friska ekosystem. Vi anser att denna spänning måste hanteras genom ett tydligt tillägg: svensk betesbaserad djurhållning och naturbetesmarker ska lyftas fram som en del av lösningen för biologisk mångfald, inte reduceras till ett problem.

I fokusområde 1 listas att arbetet ska leda till ökad andel ekologiska och rättvist producerade livsmedel, minskad klimatpåverkan, minskat matsvinn, ökad säsonganpassning och därefter fler närproducerade livsmedel. Vi anser att detta ger fel signal om vad som är mest effektivt för klimat, beredskap och landsbygd. Närproducerat/svenskt bör prioriteras högre i stadens praktiska vägledning. Vi föreslår därför att programmet kompletteras med en uttrycklig prioriteringsordning vid målkonflikter, exempelvis: 1. Närodlat ekologiskt 2. Närodlat 3. Ekologiskt (och därefter övriga hållbarhetskriterier i avvägningen).

Programmet konstaterar att Sverige är importberoende och att stärkt lokal/regional/svensk livsmedelsproduktion kan minska sårbarheten i leveranskedjor. Samtidigt slår programmet fast att staden inte får ställa krav på svenskt ursprung i upphandling. Vi menar att remissvaret måste tydliggöra att Stockholm har betydande möjligheter att stärka försörjningsberedskapen genom offentlig upphandling genom att, utöver det som nämns i programmet, utforma upphandlingar så att lokala och regionala producenter kan delta (t.ex. logistikupplägg, rimliga delkontrakt, uppföljning). Som exempel lyckas Skövde kommun i sina upphandlingar med att över 99 procent av alla animalier är svenskproducerade, genom rätt formulerade upphandlingskrav.

Vi vill även här framhålla att Centerpartiets förslag att öka livsmedelsberedskapen och minska klimatpåverkan från matsvinn genom att frystorka mat för att bygga upp ett omsättningsbart beredskapslager, bör tilläggas i den sammanlagda matstrategin. Även här finns flera framstående kommunala exempel från andra regioner i Sverige att ta rygg på, såsom Uppsala och Lycksele kommuner.

Programmet hänvisar till kostrekommendationer som innebär tydliga normer för rött kött och anger styrning mot mer vegetariska måltider i verksamheterna. Vi anser att stadens styrning bör fokusera på klimatsmart, trygg och populär mat med hög kvalitet och låg klimatpåverkan, och att omställningen ska ske utan att låsa fast sig i ideologiskt färgade kostnormer, särskilt när svensk animalisk produktion ofta är ett bättre klimatval än långväga vegetariska alternativ.

Programmet bör även inkludera att ökad upphandling av viltkött skulle ge både hälso-, djurskydds-, miljö- och klimatomfattiga fördelar. Ur ett klimat- och hälsoperspektiv innebär viltkött kortare transporter samt att köttet är fritt från antibiotika, färgämnen, nitrit och andra tillsatser. Därtill är köttet magrare och därmed nyttigare. Ur ett djurskyddsperspektiv är det också bra då vilt lever i det fria. Stammar måste även gallras då de som växer ohämmat orsakar skador för jordbruk, trädgårdar, trafik samt offentliga platser, som exempelvis gäss som sprider bakterier på stadens badplatser. Eftersom de orsakar skador i grödor minskar också möjligheten till närodlade grödor om viltstammarna är för stora.

Linnéa Vinge (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Stockholms stad ska erbjuda måltider som är hållbara ur klimat- och miljöperspektiv, men måltider inom förskola, skola och äldreomsorg ska i första hand säkerställa god hälsa, tillräckligt energiintag och hög näringskvalitet. Offentliga måltider är inte enbart ett verktyg för miljöstyrning utan innebär en direkt påverkan på barns utveckling, elevers studieförmåga och äldres hälsa. Detta är särskilt avgörande då stadens måltidsverksamhet omfattar ett mycket stort antal serveringar varje dag och därmed har stor betydelse för invånarnas välbefinnande över tid.

Hållbarhetsarbetet behöver därför utgå från ett helhetsperspektiv där näringsriktighet och acceptans hos dem som äter maten väger tungt. För att säkerställa valfrihet och möta olika behov och preferenser bör det inom stadens verksamheter alltid finnas både ett fullvärdigt vegetariskt alternativ och ett alternativ som innehåller kött, fågel eller fisk. Ett sådant förhållningssätt bidrar till att fler faktiskt äter av den mat som serveras, vilket i sin tur stärker folkhälsan och minskar risken för undernäring, särskilt bland äldre.

Måltider inom äldreomsorg och skola är en central del av hälsa, trygghet och livskvalitet och ska vara goda, näringsriktiga och anpassade efter individuella behov. En alltför ensidig styrning mot vissa livsmedel riskerar att leda till minskat matintag, lägre nöjdhet och ökat matsvinn, vilket både försämrar måltidsupplevelsen och motverkar programmets egna ambitioner om hållbarhet.

Särskilda uttalanden

Åsa Nilsson Söderström (L) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna delar ambitionen om hållbara måltider, men menar att de mycket högt satta kraven på ekologisk mat riskerar att få betydande negativa konsekvenser för privata och idéburna utförare i äldreomsorgen. För dessa aktörer innebär kraven ökade kostnader och ett mer begränsat livsmedelssortiment, vilket i praktiken riskerar att leda till mindre varierade menyer och att vissa uppskattade livsmedel helt faller bort.

Förvaltningen pekar själv på att inköp av ekologiska livsmedel och fisk från hållbara bestånd blir avsevärt dyrare. Exempelvis kan ekologiska köttprodukter kosta omkring dubbelt så mycket som konventionella alternativ, och ekologisk fisk är i många fall så kostsam att den inte är möjlig att köpa in. För privata och idéburna utförare, som ofta saknar samma ekonomiska buffertar som verksamheter i stadens regi, innebär detta en särskilt stor belastning.

Liberalerna menar därför att de nuvarande kraven riskerar att försvåra för privata och idéburna aktörer att bedriva äldreomsorg med god kvalitet, vilket i förlängningen hotar likvärdigheten i äldreomsorgen. Kraven på ekologisk mat är i nuvarande form kostnadsdrivande och alltför rigida, och behöver anpassas bättre till utförarnas faktiska förutsättningar samt till äldres behov och valfrihet.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/422-3 Yttrande - God mat för hälsa, klimat och miljö Stockholms stads matprogram
- FÖF 2025/422-1.1 Bilaga - God mat för hälsa, klimat och miljö - Stockholms stads matprogram

§ 9**Verksamhetsberättelse 2025 för förskolenämnden**

FÖF 2025/372

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner förskoleförvaltningens förslag till verksamhetsberättelse och bokslut för år 2025, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Förskolenämnden begär budgetjustering om totalt 34,1 mnkr avseende kostnader för hyreskompensation mot fristående huvudmän.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden har under året arbetat i enlighet med budgetdirektiv, kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena samt nämndens egna mål.

Nämnden gör bedömningen att de mål, aktiviteter och indikatorer som framgår av nämndens verksamhetsplan i huvudsak har uppnåtts och genomförts under året.

Redogörelse för nämndens arbete för att nå målen beskrivs i huvudsak under kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Åsa Nilsson Söderström (L) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna vill inledningsvis understryka att förskolan är en av välfärdens allra viktigaste verksamheter. Det är här grunden läggs

för barns språkutveckling, sociala förmågor och livslånga lärande. Förskolan ska hålla högsta pedagogiska kvalitet och präglas av tydligt kunskapsfokus, trygghet och tidiga insatser.

Vi noterar att verksamhetsberättelsen beskriver utvecklingsarbete och pilotprojekt avseende samverkan med socialtjänsten. Förskolan har en avgörande roll i det tidiga förebyggande arbetet kring barn som far illa eller riskerar att hamna i svårigheter. Samtidigt saknas en tydligare redovisning av hur samarbetet med socialförvaltningen systematiseras, följs upp och säkerställs i hela staden. Liberalerna efterlyser en mer konkret och resultatbaserad beskrivning av hur samverkan bidrar till tidigare upptäckt och effektivare stödinsatser.

Vidare saknar vi helt en redogörelse för hur förvaltningen arbetar med riktlinjer kring användningen av digitala verktyg i förskolan. Frågan om barns skärmtid och digitala hjälpmedel är högaktuell, inte minst i ljuset av forskning som betonar vikten av rörelse, motorisk utveckling och socialt samspel i tidig ålder. Förskolan ska i första hand vara en plats för lek, fysisk aktivitet, språkutveckling och mänsklig interaktion. Liberalerna anser därför att förskoleförvaltningen bör ta fram tydliga, stadsövergripande riktlinjer för användningen av digitala verktyg i förskolan för att säkerställa att den nya läroplanen följs i detta avseende.

Stockholms förskolor ska vara likvärdiga, kunskapsfokuserade och ge varje barn bästa möjliga start i livet. Därför behöver styrning, uppföljning och kvalitetsutveckling vara tydlig även inom dessa områden.

Sophia Granswed Baat m.fl. (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi vill tacka förskoleförvaltningen för det goda arbetet under verksamhetsåret 2025. Det ekonomiska resultatet för förskolenämnden 2025 blev ett överskott om 27,1 miljoner kronor. Överskottet beror främst på tilläggsbelopp till enskilt drivna verksamheter med extraordinära stödinsatser för barn med omfattande stödbehov, omsorg på obekvämt arbetstid och kompetensutveckling. Dessa pengar borde användas till mindre barngrupper och tidiga insatser för barn i behov av särskilt stöd. Kostnaderna har totalt sett minskat, bland annat på grund av minskat barnantal, medan personalkostnaderna har ökat på grund av förändrad organisation och behov av ytterligare kompetenser. För att öka likställigheten inom staden och mellan regiformerna färdigställer nämnden stadsgemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd. Dessa är dock fortfarande inte på plats. Förskolenämnden har under året arbetat enligt kommunfullmäktiges direktiv, och de flesta mål, aktiviteter och indikatorer i verksamhetsplanen har uppnåtts. Samtidigt bedöms den interna

kontrollen endast vara delvis tillräcklig, då det finns behov av att utveckla och systematisera riskkartläggning och kontrollmiljö på avdelnings- och enhetsnivå.

Utöver detta går det fortsatt inte att se någon statistik över nyttjandegraden av Kulanpremien, vilket innebär att man inte kan följa upp antal kulturbesök per unikt barn. Detta har gjort att planerad uppföljning inte varit möjlig och att nämnden inte kunnat identifiera var och i vilka grupper nyttjandegraden är låg, vilket är olyckligt.

EN LIKVÄRDIG FÖRSKOLA MED KVALITETSUPPFÖLJNING

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. När staden utvecklas ska det göras med samförstånd med de som bor här. Vi accepterar aldrig att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar målmedvetet för ökad frihet genom kraftfulla insatser mot den brottslighet som idag orsakar våra problem i delar av staden och som begränsar människors frihet. Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Förskolenämnden har ett stadsövergripande uppdrag att stödja stadsdelsnämnderna i arbetet att uppnå en likvärdig förskola. Därför är det av stor vikt att framtagande och implementering av gemensamma styrdokument, kompetensutvecklingsinsatser och ett system för kvalitetsuppföljning nu tas fram skyndsamt, så nämnden får möjlighet till större insyn och förståelse. Vi eftersöker ett system där vi kan mäta inskrivningsgrad, lärartäthet, barngruppernas storlek och personalens och barnens kunskaper i svenska språket på en aggregerad nivå. Detta bör följas upp i både tertiärrapporter, årsredovisning och Förskola i Stockholm (förskolerapporten).

EN FÖRSKOLA MED HÖG KVALITET FÖR ALLA

I vår budget för 2025 höjde vi skolpengen och omfördelar en av del det socioekonomiska stödet, till att gå från bostadsadress till barn i särskilt behov av stöd. Vi sätter individens behov före systemet. Skolan ska fokusera på kunskap, Moderaterna gör därför en särskild satsning på fysiska läromedel för att barnen ska få fler riktiga böcker. Vi är positiva till att förskolenämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna och SISAB ska implementera konceptet kring gröna skol- och förskolegårdar under mandatperioden. Men vi anser att det borde vara standard på alla skol- och förskolegårdar, och att enbart implementera detta på ett 15-tal under mandatperioden, är för lamt. Moderaterna kommer alltid stå på barnens och vårdnadshavarnas sida, och verka för att det ska finnas ett bra utbud av förskoleverksamheter, både fristående och kommunala, över hela

staden. Övergången mellan förskola och skola måste stärkas och även här måste de fristående aktörerna involveras i högre grad.

STÄRKT TRYGGHET OCH FÖREBYGGANDE ARBETE

Det finns ingenting som är mer prioriterat än att få stopp på våldet, där barn allt oftare är både brottslingar och brottsoffer. I Stockholm finns över 30 öppna drogscener. En kartläggning från P4 Stockholm visar att hälften av alla förskolor i just Skärholmen, ligger på en öppen drogscen, enligt polisens definition för öppen drogscen. De viktigaste åtgärderna för att minska den öppna drogförsäljningen och göra gator och torg tryggare och mer attraktiva är fler människor i rörelse, fler timmar på dygnet. För att människor ska våga röra sig ute kring våra centrum, inte minst när mörkret faller, behövs både trygghetskameror, ordningsvakter och poliser.

UPPTÄCK HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Att upptäcka barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck är en viktig uppgift redan i förskolan. En förutsättning för att personalen ska kunna hjälpa dessa barn är att någon på skolan ser och förstår barnets livssituation, utsatthet och behov. Det är därför nödvändigt att förskolans-, skolans och fritidsverksamhetens personal har en grundkunskap om vad hedersrelaterat våld och förtryck innebär och på vilket sätt det kan ta sig uttryck. Vi måste fortsätta ha ett nära samarbete med skolor, föreningar, fritidsgårdar och socialtjänst, för att tidigt upptäcka de barn som far illa.

EN INKLUDERANDE FÖRSKOLA MED UPPSÖKANDE ARBETE

Förskolan ska vara en trygg miljö för både barn och pedagoger, där barnen får utvecklas i egen takt och där förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Därför måste vi också öka förtroendet för förskolan, inte minst i våra mer utsatta områden. Planerade insatser för att öka tilliten och förtroendet i staden är viktigt för att synliggöra förskola och skapa en stark gemenskap och beredskap. Medborgare och vårdnadshavare ska kunna lita på att förskolans verksamhet bedrivs utifrån nationella styrdokument och fria från personliga värderingar och åsikter. Vi måste alla arbeta för att motverka desinformation om förskolan och andra kommunala verksamheter och myndigheter.

Vi vill fortsatt satsa på barns fysiska aktivitet som har stor betydelse för en god hälsa och ett gott lärande, där alla barn bör omfattas av en strategi för att öka fysisk aktivitet under förskoledagen. Vi är stolta över vår förskolepersonal som gör allt för att våra barn ska få bästa möjliga undervisning och samtidigt känna sig trygga i förskolan. Det är viktigt att fortsätta arbetet för att öka inskrivningsgraden och få fler barn att börja förskolan. Där ser vi dessvärre att inskrivningsgraden i Skärholmen har minskat med nästan 2 procent. Information om förskolan till vårdnadshavare med

barn som inte är inskrivna, sker vanligtvis genom riktade postala utskick samt telefonsamtal. Vi tror inte detta är tillräckligt då det finns brister i svenska språket i många hushåll, inte minst i ytterstadsområdena. I stället bör man genomföra dörrknackning och vara ute ännu mer på platser där föräldrar vistas.

INFÖRANDE AV SPÅRKTEST VID REKRYTERING

Svenska språket i förskolan är en fortsatt utmaning, både bland personal och barn. Därför är det glädjande att man fortsätter med utbildningsinsatser för pedagoger, vilket påbörjades förra mandatperioden under ledning av den grönbå majoriteten. Vi anser att stadsdelsförvaltningen bör införa språktest vid nyrekrytering av förskolepersonal, på samma sätt som man gjort i Göteborg och Botkyrka. Regeringen har även presenterat en språksatsning inom förskolan, som bland annat innefattar språktest vid nyrekrytering av personal.

BARN MED SÄRSKILDA BEHOV

Vi är glada över att förvaltningen ska ta fram stadsgemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd, något vi i Moderaterna har drivit. Vi har sett en ökning av barn med NPF-diagnoser det senaste åren. Det är i grunden bra att barn får sina diagnoser tidigt, så de kan få det stöd de har rätt till, för att få rätt möjligheter inför skolstart. Det kräver mycket tid och engagemang från personalen att både lära sig hur man undervisar barn med olika diagnoser, samt ta sig tiden att jobba med barnen både enskilt och i mindre grupp. Samarbete med Habiliteringen, BVC, Autismcenter för små barn och vårdnadshavare, är därför av stor vikt för att lyckas i det arbetet. Samtidigt ser vi med oro på att ansökan om tilläggsbelopp för barn med behov av extraordinära insatser i fristående verksamheter, fortsätter att avslås i stor utsträckning. Det är olyckligt, inte minst för barnen.

GÖR DET MER ATTRAKTIVT ATT VARA FÖRSKOLELÄRARE

Det är viktigt att säkerställa att barngrupperna inte är för stora, vilket är ett fortsatt problem i flertalet stadsdelar. Förskolan är i stort behov av behörig personal och Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare för förskolelärare, då måste vi värna arbetsmiljön. Att införa karriärtjänster är ett sätt att försöka behålla duktiga förskolelärare och attrahera nya. Skärholmen bör agera pilot för införandet av karriärtjänster inom förskolan. Detta är något vi i Moderaterna har varit pådrivande kring.

SOCIALT SKYDDSNÄT OCH NY SOCIALTJÄNSTLAG

Vi är glada över att läsa att Förskolenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska leda ett pilotprojekt där en modell för socionomer i förskolan prövas i ytterstaden. Moderaterna vill se skolsociala team även i förskolan, vilket är i linje med detta. I juli

2025 infördes den nya socialtjänstlagen, vilket innebär lag på att arbeta förebyggande för att förhindra att barn och vuxna far illa. Socialtjänsten kommer behöva vara ännu mer tillgänglig, insatser ska göras ännu snabbare och vissa insatser utan behovsprövning. I praktiken innebär det än mer ansvar för ännu fler verksamhetsområden som inkluderar barn, däribland förskoleförvaltningen och förskolenämnden. Vi avsätter därför pengar i vår budget för snabbare implementering av den nya socialtjänstlagen. Vi vill dessutom införa Backa barnet – en modell för samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och sjukvård.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/372-1 Tjänsteutlåtande - Verksamhetsberättelse 2025 för Förskolenämnden
- FÖF 2025/372-2 Bilaga 1 GDPR Arsrapport 2025 FöN
- FÖF 2025/372-3 Bilaga 3 FöN VB 2025
- FÖF 2025/372-4 Bilaga 2 Uppföljning av Intern kontroll 2025 Förskolenämnden
- FÖF 2025/372-5 Bilaga 4 Nyckeltal 2025 FöN

§ 11**Revidering av Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor****Förslag till revidering riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola.**

FÖF 2025/403

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige antar *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 2025 års verksamhetsplan ska förskoleförvaltningen revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor* (hädanefter *Säker förskola*).

Syftet med riktlinjerna är stärkt systematik och likvärdighet i barnsäkerhetsarbetet inom stadens förskolor. Dokumentet riktar sig till nämnder, förvaltningar, skolchefer och rektorer, men även enskilda huvudmän kan använda riktlinjerna. Den nya strukturen tydliggör ansvarsfördelning och stärker det systematiska arbetet. Förändringar i lagstiftning och kommunala styrdokument har påverkat revideringen. Fokus i barnsäkerhetsarbetet är det förebyggande arbetet, men det ska också finnas förberedelser för allvarliga händelser och kriser. Den lokala kontexten är även viktig för barnsäkerhetsarbetet.

Förvaltningen föreslår att vissa tidigare handlingsplaner ersätts med lokala rutiner, medan andra kvarstår som stadsövergripande handlingsplaner. Fyra handlingsplaner föreslås beslutas av kommunfullmäktige: *Barn som far illa*, *Brott mot barn i verksamheten*, *Diskriminering och kränkande behandling* samt *Sekretesshantering*. Fem tidigare handlingsplaner föreslås ersättas med lokala rutiner.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut: ett från förvaltningen och ett från Åsa Nilsson Söderström (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M). Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Åsa Nilsson Söderström (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för gemensamt förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpa åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppgift och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/403-1 Tjänsteutåtande - Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola
- FÖF 2025/403-2 Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

§ 13**Borttagen på grund av sekretess**

FÖF 2023/174

§ 14
Borttagen på grund av sekretess
FÖF 2025/343

§ 15
Borttagen på grund av sekretess
FÖF 2026/73